

Nr. 46.

Brasovu,

15. Optombre 1860.

Gazet'a si Fóiea esse regulatu o
data pe septemana, adeca: Mar-
tia. —

Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu Monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. 35 cr. pe 1
sem., si 14 f. 70 cr. pe 1 an. Se pre-
numera la tóte posteile c. r., cum
si la toti cunoscutii nostri DD.
corespondinti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

GAZETA TRANSSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Scrisori de mani.

Lubite barone de Vay. Dupace Eu intru intielesulu Diplomei mele emise astadi pentru regularea referintelor dreptului publicu alu Mo-
narchiei am restaurat eara institutiunile constitutionale din regatulu Meu Ungaria, Domnii a se'mi asterni proiectele Domnii tale pri-
vitore la terminulu de conchiamarea dietei, care eu vreau ca se se
intempe catu se poate mai curendu, din causa ca scopulu meu este ca
regularea definitiva a referintelor dreptului publicu alu Regatului
meu Ungariei se o sigilezu catu mai iute intru intielesulu legilor
prin emiterea unei diplome si prin incoronarea mea.

Pentru viitoru acelu principiu rechio, alu dreptului publicu un-
gurescu, ca potestatea legislativa, adica dreptulu de a da, schimbá,
explicá seu desfintia legi ee 'lu aibá numai legiuittulu Rege in comu-
nune cu Dieta, eara atara din acésta se nu aiba valóre, trebuie se
reintre in Regatulu meu Ungaria cu privintia la competenția dietei
unguresci earasi in activitate, cu singur'a exceptiune a acelora obiep-
te, pentru a caroru pertractare prin senatulu imperialu Diplom'a Mea
publicata astadi coprunde respectivele decisiuni.

Voindu Eu ca pentru conchiamarea celei mai deaproape dietei un-
guresci se se ia de temelia legiuirile intocmitre prin alu treilea arti-
culu de lege din a. 1608 privitore la form'a si modulu compunerii
aceleiasi, cu respectarea drepturilor de representatiune (de a trimite
deputati la dieta) datu de atunci si altoru corporatiuni prin legi mai
tarde speciale, si in privint'a organisatiunii definitive a dietei neapa-
ratu trebuinciose si prevedute in mai multe conclusiuni dietale si legi,
indireptu desbaterea la ante'a dieta unguresca; totusi neclatit'a mea
voindia este ca, dupa desfintarea pusetiunii privilegiate a nobilimii,
dupa recunoscerea capacitatii de a intra in posturi si asi castigá pro-
prietate tóte clasele fara diferintia de nascere, dupa delaturarea ioba-
gei si a datilor tierenesci, precum si intru intielesulu introducerii
datorintiei generale de inrolmentu si contributiune, pe langa instruc-
zioni pe care le voiu intocmi ca provisorie pana la viitora dieta, cl-
asele supusilor mai care mai nainte nu avusera dreptulu de alegere, se
fa lasate a lua parte la dieta, recunoscendu si confirmandu eu din
nou, drepturile date aceloru clase prin articulii de lege 8, 9, 10 si 13
si dietei din 1847/48, eara in privint'a celorulalte legi aduse in acea
dieta care stau in contradicere cu Diplom'a mea si cu decretele mele
astadi emise, imi pastrediu revisiinea si desfintarea loru dietala.

Pentruca decisiunile Mele in privintia unei ordine provisorie de
alegere se se pregatesca dupa cuvintia, are se se tieni catu mai
curentu unu consiliu in Granu sub presiedint'a Cardinalului Primate din
Ungaria, carea se se compuna din barbati eminenti prin pusetiunea
loru oficiala seu civila, prin talentele, prin servitiile facute publiculu
si prin increderea publica, si in privint'a carora cu respectu la nu-
merul si la persoanele membrilor ce sunt a se conchiamá, te vei in-
telege cu Primatele si veti avea a mi substerne Mie ambele Dvostra
proiecte. Aceasta Comisiune are se'mi substerna Mie proiectele sale
prin canalulu Cancelariei Mele aulice, eara Eu imi pastrezu dreptulu
de a'i determin'a mai deaproape cestiunile care sunt a se deslega in pri-
vint'a unei legi provisorie pentru cea mai deaproape dieta. Mai virtosu
cu privire la recunoscata neajungere a representatiunii dietale de mai
nainte a liberezor cetați regesci va avea aceasi (comisiune) a 'si pre-
geti proiectele sale pentru cea mai deaproape dieta intru intielesulu re-
poterelu propusetiuni regesci si alu conclusiunii dietale din 1847/48,
Viena, 20. Octobre 1860.

Franciscu Iosifu m. p.

Lubite barone de Vay!

Dupace Eu intru intielesulu decretelor Mele publicate astadi re-
stauru institutiunile constitutionale din regatulu Meu Ungaria, cum si
administratiunea politica si juridica cuvenita acestei tieri din vechime
pe temeiul mai multor legi, diplome si garantii, totuodata in sensu
articulului 11 din anulu 1741 pentru pertractarea si representa-
rea afacerilor Ungariei prin unguri in Ministeriulu Meu comunuu
ingrijescu, Dumniata ai se'mi supui indata proiectulu Dumitale privi-
toru la implementarea posturilor de supremulu jude alu tierei si de Ta-
vernici.

Pe catu timpu nu se denumesce unu locotitoru pentru Ungaria,
taverniculu va avea se tieni presidiulu gubernului locotitoru si se pri-
miesca conducerea intregei administratiuni politice.

Pentru administratiunea din leuntru a tierei se restaura locotin-
tia regesca in sensulu articulilor 97, 98, 101, 102 din an. 1723 pe
lenga observarea capacitatii de oficii decretate prin art. 5 din 1843/44
pentru toti cetatenii de statu, eara despre organisatiunea acesteia in
sensulu art. 17 din a. 1790 se mi se asterna mie proiectele cu tota
putinios'a intiela.

Viena in 20 Octobre 1860.

Franciscu Iosifu m. p.

Lubite barone de Vay! Fiindca scopulu meu este ca se reasiediu
eara tota administratiunea judecatorésca a regatului meu Ungaria ea-
rasu inlauntrulu acestui regatu, asia judele meu alu curii va avea
se'mi propuna mie mai multe persoane capace ca membrii ai curii re-
gesci, carii sub presiedint'a lui si cu asotirea altoru persoane compe-
tinte mai nainte de tota voru avea se desbata cestiunile organisatiunii
judecatoresci si se mi supuna mie proiectele loru in acésta privintia
fara amanare, pe lenga care se intielege de sine, cumca in interesulu
securitatii de proprietate si a staveritatii referintelor de dreptu pri-
vatu tota legiuirile si intocmirile dreptului civilu si penalu voru re-
manea in a loru putere pana atunci, pana candu in aceloru privintia
nu se voru face orice fetu de schimbari prin canalulu legislativu.

Viena 20. Octobre 1860.

Franciscu Iosifu m. p.

Lubite barone de Vay! Fiindca restaurarea constituirei comita-
telorunguresci de mai nainte e o consequentia necesaria a resolu-
tiunilor mele de adi in privint'a revocarei in viétia a intocmirilor
constitutionale ale regatului meu Ungaria si aceea se puse inca prin
scrisórea mea de mana din 19. Aprilie a. c. in perspectiva, au a rein-
tiati vechile demarcari ale comitatelor earasi in viétia.

Dta conformu cu acésta ai a susterne mie fara amanare propu-
setiunile Diale in privint'a denumirei siefulor de comitat si comitilor
supremi comitatensi (Föispán, Obergespäne).

Definitiv'a coordinare si organisare a comitatelor remane reser-
vata pertractarei cu diet'a cea mai deaproape a Ungariei.

Pene atunci sieful de comitat (supremii comiti) spre pertracta-
rea negótielor administrative ale comitatului au a formá comitete co-
mitatense dintre apertimentii comitatului si a asediá magistratulu de
comitatu.

Despre modulu formarei comitetelor acestor comitatu, ca si
despre numerul membrilor lui, la care trebuie se se respecteze
conformu dreptati deosebitele staturi si elemente ale poporatiunei, in
fine in privirea modului pertractarei negótielor administrative si a
modului asiediarei magistratelor comitatense, cu respectarea deosebi-
telor impregiurari a le comitatelor si fara amanare a 'mi susterne

propuseminte de o instructiune, care va avea sierbi de norma a procederii pene la confacerea unei legi definitive.

Vienna 20. October 1860.

Francisco Iosifu m. p.

Iubite barone de Vay! Pe candu in adausu la resolutiunile mele emanate suptu datulu de astazi restatorescu limb'a ungurésca că limb'a negotiala si oficiala a tuturor deregatorielor politice si judetiale ale regatului meu Ungaria atatu in servitiulu internu catu si in commerciulu imprumutatu, ordinezu eu totuodata, că comunelor atatu cetatiene catu si tierane se le stee libera alegerea limbei negotiale (in care se'si pôrte trebele sale) a trebeloru sale comunale, besericesc si scolare, mai incolo că unui fiacarui se'i remana neopritu séu liberu a se sierbi in adunantiele de comitatul, cetatiene si comunale cu vercare din limbele indatinate in tiéra si in vercare din aceleasi a'si asterne la deregatorii suplicele si petitiunile sale, a le caroru resolutiune va avé a se face intr'aceeasi limba; in fine ca oficiatii administratiunei justitiale si politice au a compune ordinationile si mandatele de orce specie, care se tramtuit nemediulocitu (deadreptulu) la comune, in aceea limba, care e limb'a negotiala a trebeloru loru comunale.

Ce privesce la limb'a de invetiamentu la universitatea din Pestame astu motivatu a pronuntia in principiu, ca starea puseiunie lucru-
lei dinainte de an 1848 se sierbesca de punctu de plecare. Fiindu
inse ca interesele generali ale invetiamentului mai inaltu pretendu o
esaminare patrundietoria si o deplina respectare, sunt a se cere pare-
rile cardinalelui primat din Ungaria si ale corpului profesoralu respec-
tivu, si locotenentia regesca ungara are amii da in privintia definitii
vei deslegari a obiectului acestuia o propunere motivata, pene atunci
inse a face, ca prelegerile la universitatea pestana cu posibila apli-
care a principiului lipsit de mine si cu tota intetirea se se des-
chida.

Ceea ce privesce limb'a învățăturei la gimnasia, locotenentii mei ungurésca are a ascultá pe respectivii demnitari besericesci si dicatorie politice, mai incolo chiaru pe corpurile profesorale a le institutelor acestora de învățăméntu asupra cuestiuniei, déca, si care modificatinni in limb'a de învățăméntu se arata de necesaria si de dorit, si apoi are fora intăriare a mi asterné propunerile ei pe calea cancelariei mele aulice ungare.

In fine 'mi declaru, a mă determinare pe terenul acesta, precum pe totu felu altulu, unde se intampina interesele deosebite loru limbe si nationalitatii, ca vréu prearesolutu (auf das Entschiede nste) a pasi atatu in contra la verce fortia, sia ea de orice natura (wie immer geartet) séu la verce apasare, precum si la orce provocare neautorisata, impintenarea si inveninarea contrastelor nationale séu limbistice.

Viena 20. Octobre 1860.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite barone de Vay ! Restaurandu eu prin resolutiunile mele de astazi institutiunile constitutionale ale regatului meu Ungaria, planulu meu resolutu precum si oblegamintea mea de regentu este a ingriji, ca transitiunea acésta la o inoita formare administrativa si legislativa se procéda fora pedeca si dauna pentru staveritatea administratiunei si a administrarei dreptatii. Conformu cu acésta tóte deregatoriele sustatóre, oficiele si curtile judecatoresci au a'si continua activitatea sa, pene candu nu voru fi relocate prin noue organe, si fiacine are a da asculatare nerefusavera ordonantieloru, mandatelor, indireptareloru și sentin- tielor judecatoresci ; totu asemenea tóte ordinatiunile sustatóre si anumitu tóte determinatiunile juridice civile si penale si institutiunile de orice specie au se mai susté in putere deplina, si au a se mantiené cu deplina taria pene ce si pene candu ordinatiunile nu voru fi modificate prin ordinele mele emise de atunci incóce și emitende, ear determinatiunile judecatoresci civile si criminale si intocmirile, pe calea consultarei dietale si a invoicei.

Despre acésta ai Dta a incunoscintia tóte diregatoriele regatului meu Ungaria pe calea locotenentiei mele unguresci, asupra careia jace cea mai stricta execuțare a mandatelor mele în privința acéasta.

Viena, in 20. Octobre 1860.

Franciscu Iosifu m. p.

Partea neoficioasa.

TRANSILVANIA.

Брашовъ, 27. Октябрь п. Липкъ тотъ пз се domolі пъ-
каzzлѣ че къпринсесе initiale ротъпілорѣ de ne аічі пептрѣ то-
делітатеа декръслы алецерѣ ла комнітатеа чентгтвіралъ din
Брашовъ; къче пе лъпгъ атътеа асекрърѣ de фръдітате ші ёга-
дітате, каре din гъръ с'ар афла дпокрісе ии initia fіѣкърія, дпз
ворба сенаторълѣ иму. Іакабъ, тощі спера, къ дптрѣ 15 тетбрї
вакапці се ворѣ алеце акѣт май тъллі ротъпі, къ атътѣ май вѣр-
тоеѣ, къ кътѣ еі пъпъ акѣт ераѣ пътai ка de търтхрі: 7 ротъпі ші

5 гречі дніп'ро комітате de 100 інші; каре репресії тезъ вр'о 14 міл саші, вр'о 9—10 міл ротъні ші вр'о кътева тіл католічі; днесъ incedapъ, къ пънъ къндъ нз се ва скітба modalitatea de алецере ші нз се ва пъне о басъ пропорціонатъ днпъ о кіео брекаре, еї сашії ка лібері алегъторі днші воръ da вотвлъ къл воръ креа, ші ачеста е кавса, къ се алесе пътai вnъ cінггръ ротънъ Dn. Damianъ Датко ч. р. комісарів фінансіалъ. — Аша даръ басеа алецерей требхе таї ѣптъків тіжлочітъ de unde се поте. —

— На тінографія D. Гартт ва маї еши дела апгл. 1861 ші 8п8 жерпал. жарияр „Háromszéki Közlöny“, кадре аре де кв-
щетд а лъді Апдре съкві идеї політіче ші квноштінде прак-
тичес. —

Г е р л . (Приїшіреа сенаторвлі імперіалъ Борданъ Іакабб.)
Есте штігтѣ кѣткъ дѣпъче ачелъ тагнатѣ сѣ ѿ тагнації карії аѣ
фостѣ деңгітіде да днчепутѣ de темерії аї сенатвлі імперіалъ
din партеа Трансільваніеи аѣ тәлдътітѣ пептрѣ ачеа опоре, преа-
пальвлѣ гъбернѣ a denгmітѣ дн вртъ пе Dn. Б. Іакабб бъргър-
таіструлѣ (копсаялѣ) орашвлі Герла de сенаторъ імперіалъ.
Актівітатеа Даї сенаторъ Іакабб ка ші а чөлөрълалції сенаторі
о'а потытѣ нреа віне ведé din декретълѣ дескатерілоръ сенатвлі;
дествлѣ дпсъ къ локгіторії нытітвлі орашъ се арътаръ фортъ
днdestвлалці ші тәлдътіторії кътръ Dn. Іакабб, еаръ спре а'ші
аръта реккпоштіца дп фаца патріеі, дп 7. Октоб. я'аѣ прїимітѣ
къ kondыктѣ de факлі, къ тәсікъ ші квьптилъ de въпъ веніре,
еаръ да ачеа соленітате аѣ лятѣ парте тої локгіторії Фъръ ді-
феріпцъ de націоналітате ші конфесіоне. — Спре а тәлдъті
къріосітатеа вупоръ чітіторії днсемпътѣ, кѣткъ Dn. сенаторъ іш-
періалъ Б. Іакабб есте дѣпъ націоналітатеа са үзептікъ артмѣнѣ,
дѣпъ чеа політікъ днпрѣтвѣтать е побілѣ үнгърѣ, бърватѣ de та-
ленте фрѣтосе ші de впѣ патріотістѣ фортъ раціоналілѣ.

ѠНГАРІЯ. Песта. (Deopre akademia mariarþ.) De ші
таї тързів, пептръ фундаментеа матеріалы ві de пвлчітате, ны
ліпсімѣ тутші а ұнрецистра мі ноі ачеа соленітате търдѣ а
націонї mariarþ — че с'а үінгітѣ ұн Песта la 12. ші 13. Ок.
а. к. къ окасіонеа adunърї үенерале а тетрілорѣ akademieі на-
ціонале. Бързай ші фемеі ұнфлъкъраші de пътеросылѣ симѣ
націоналѣ конкурсеръ варыш din тóте пърділе Ѡнгаріеі спре а
два парте la ачеа соленітате, сёғ adikъ спре а да ляшії виѣлъ поѣ
семнѣ de віедѣ національ, спре a демокстра ші ұнквръціа пе тотѣ
попорядѣ.

Прешединте Емілъ кюте Дешефі deckice wedingа къ въ
квънти тај скртъ de кътъ алте орі, типъ атътъ тај тъдъкосъ
„Съптомъ de твлтъ пътрони de ачелъ адевъръ, къмъкъ национа-
литета есте вълъ din челе тај предібое бвнрі але постре ші
къ noї пътai прип deсоволтареа националитетъ не потемъ апъра
ексистицда постръ. . . Десволтареа тај дналъ спиритъалъ репортъ
вікторія престе пътереа матеріалъ. — Форца (сіла) фші санъ
тотъдеагна се днесаш грона.“ — — Ачестса ші асеменеа къ-
вінте але прешединтелі аѣ требътъ фіреште съ стръбатъ прип тóте
артерійле відеі национале.

Че ві се маї паре, къ юи ѿтмареа провокуъчні лорѣ фъките кътръ паціоне фондувлъ челъ веків алъ академієй кароле тречеа престе 1 тіліонъ, се маї adaoce къ авропе опітсвте тій фіорін в. а. — — Азвді ші сърачі, четъдепі ші сътені, тоці конкірсеръ къ денарвлъ лорѣ спре ачелъ скопѣ шърецѣ паціоналъ. —

Лп 13. Окт. се цінѣ о альтъ wedinցъ помісбъ ՚п опера
рѣносатвлѣ копте Ст. Сечепі а фундаторвлѣ академії націонале.
Баронвлѣ Оетвеш цінѣ папециріквлѣ рѣносатвлѣ ՚п прось, еаръ
поетвлѣ Ioanѣ Арапі речітъ о поесіѣ фримбсъ ші пъвліквадъ ՚п-
топъ квпосквта къптаре національ Szozat (Вочеа). — Персопе
ка архієпіскопвлѣ Бартаковіч, ка Фр. Deak, Ст. Дапіелік, Ed.
Каролі, амбіл прешедінці Оетвеш ші Дешефі, Жедені, вѣдва коп-
телвлѣ Лвд. Батіані (ексекватѣ ՚п 1849 de бар. Xainaѣ) фісеръ
приїмці къ вівате копдіале. —

Аднпѣрі де ачестеа аѣ лѣтре алтеле ші ачеіѣ фолосѣ, къ
прегътескѣ пе бѣші ла о віѣдъ парламентаръ тай дештепіѣ ші
лп тѣтъ прївіпда вібіѣ. —

ДЕСБАТЕРІЛЕ СЕНАТЧЛЫГІ ИМПЕРИАЛЫ.

(Urmare din Nr. tr.)

Давъ челе къвътате дн шединга din 14. Септ. дн привінда
офіціолателоръ din Трансільванія прекът възгрѣтъ дн №р. тр., съ
длчінсъ о дикъсіоне днltre сенаторълъ конте Боромі і ші дн-
ltre D. министръ чесоръ din лъвптръ, преа интересантъ пептръ lo-
квіторії Даутаціе, нъ днесъ ші пептръ noi. — De аічі дноъ Dr.
Хайн лъвъ окаоігне а къвътата дн пътеле Сілесіе пе кареа о ре-
пресінта ші — дн опгсечкне къ б. Петріно, кареле зісесе къ
Даві нъ'і насъ півнікъ de decfiіндареа гъвернълъ Бъковіе, се
невои а демъстра, кътъкъ гъвернълъ провінціалъ а фостъ ші есто
сире таре фолосъ ачелей цервце. прін дртаре кътъкъ локкіторії

еї пісні декілька нездійснені. — Вони ачев є сенатори
князівські та панівні поміщики з Трансільванії:

Епік опвль б. А. Шагвна ашea: D. сенаторv імперіалv de Іакаb adxse ұн a сa кважтare ұлтре алте, квткъ попорі-
тmea Трансіланіe pedореште ұппрердіреa de mai nainte паціо-
налъ a үдерей. Её крезb, къ de ачестъ конвікціоне ва фі птмаі
ашеа парте a локгіторілорð трансілані, каре се дінен de челе треі
паціоні ші паціоналітці прівілециате, a үпгрілорð, a съкзілорð ші a
саsілорð. — Дечі eб ұті iаb воіз a чіта ka de есплікчуне o
сінгіръ ұппрердівраре, каре есте квткъ, ұн Трансіланіa пънъ la
a. 1848 птмаі челе треі паціоні, a үпгрілорð a съкзілорð ші a
саsілорð aж авткъ ексістіңцъ політікъ кв валоре de дрепт. А-
честе треі паціоні լзате престе тоткъ факѣ a треі a парте a по-
порітіи трансіланіе. № се поге пега, квткъ ачесте треі паціоні
с'аж арътаткъ totkъ deauna кredіnчбсә ші сұлпссе кътръ сұверапð ші
патрі. Ашea eб пo почb кредe, квткъ сенаторv de Іакаb zи-
ккындкъ къ „попорітmea трансілані рекіамъ ұппрерділа паціоналъ
de mai nainte a үдерей“ o a ұпцелескъ ашea, ka паціоне a патра
ші чea mai птмърбсъ съ mai фі скбсъ ұнкъ ші астъзі дела ко-
тупелө дрептір, de каре ұn вітторð aж съ се бвкврө ші челе-
жалте паціоні. Нептвкъ прекам тревзe съ реквпшгеткъ кв тоткъ
дрепт. ші темеів. кredіnчa ші леадітатеа паціонілорð каре с'аж
бвквратk de дрептіr пънъ la a 1848 кътръ каса domnіtore ші
кътръ патрі, токта ашea требзe съ зічеткъ ұлтре ұпцелескъ
дрептілгі ші алж дрептіді, квткъ деспре a патра паціоне a Тран-
сіланіe, adikъ деспре паціоне роmъп, кареa есте чea mai стръ-
веке локгіторе a үдерей, пo се поге адевері, квткъ с'ар фі аръ-
таткъ вре оdatъ некредіnчбсъ ші пелеаль кътръ каo'a domnіtore
сéж кътръ патрі. Квткъ ачестъ паціоне a коръспондент ұn ade-
върð datorinvelopð сале de патріоді ші de оспыші, араіz ашea
ұппрердівраре, квткъ токта din aчелb periodb, ұлтре каре ачестъ
паціоне фьсееe deconiatz de тóтe дрептіrile паціонале, се поткъ
upodkche схтde dinломе побілітаре, пріn каре кredіnчошиi фі: al
ачестеі паціоні ші кredіnчошиi локгіторі aі Трансіланіe din ачестъ
паціоне с'аж фьквткъ demni de отаткъ побілітарð, каріi ші асгъзі
се афль ұn посесіоне прівілецийлорð лорð побілітаре.“

Сенаторъ влѣдъ Іакавъ: „Ещѣ требуе съ факѣ о дѣкіаръчнис. Ещѣ пічідекътъ ны воїскѣ а пега терітеле пацівнї рошъне епътерате де D. сенаторъ имперіалъ б. de Шагъна. Ещѣ ны трагъ ла Ап-
доіель пічі крединца пацівнї кътръ преапалта касъ имперіатѣскъ,
пічі леалітатеа еї кътръ патрія са Трансільванія. Мъ вѣкъръ къ
Екс. Са се провокѣ ла konkordia, харітатеа ші речіпрока Апкре-
депе че domnia Апвінте de a. 1848 къ чеселалто треї пацівнї
Трансільване пе атвпчі прівілєціатъ,*) ші Апі юашъ воішъ а зіче пъ-
таі, де ші ны съпѣтъ репресжантантѣлъ пацівнї а патра каре есте
а рошъніторъ, къмъ едъ съпѣтъ конвінсъ, къ очесте треї пацівнї
воръ афла Ап а патра, Ап чеа рошънъ, пътаі впѣ фрате ші союзъ
(Фѣрратѣлъ) адевъратѣ, цензинъ (recht) ші тотъ ашea крединчосъ,
прекътъ джнса афлase токта ші Ап а 1818 Ап челе треї
пацівнї.

Ко прівідъ ла французіреа Трансільваніе въ ны ам зісъ : „вой ка Трансільвания съ се французъ дѣпъ націон.“ Еж зікъ пътнай, къмъкъ фи Трансільвания Фъкъ о імпресіоне фортъ пеплъ-кътъ, къ ачестъ цѣръ фи а. 1849 с'а французітъ Фъръ а се рес-пекта фінтръ пітікъ свевіреле сале історіче, по вѣчній ші націо-нале ші політіче, ші къ пої аветъ че е френтъ, distrікте (пре-фектурі), ліпсеште фінсъ оріче зртъ de о французель історікъ de mai наинте, не къндѣ фи Болгарія с'а скосъ ла кале ші с'а об-серватъ челъ пъцинъ атъга, къмъкъ а рѣтасъ пътиреа de „комі-тате.“ Еж ны штід пептръ че с'а делътвратъ ачестъ пътире din Трансільвания, афаръ пътнай дѣкъ а воітъ чінева, ка французела іс-торікъ съ се делътвре къ тотвадъ.**)

Кк прівінцъ ла егалітатеа de фрептврі, апої вѣ ачестъ ідеъ о цінѣ а фі де о фпсемпѣтате пеасемпѣнатѣ таї таре, дескѣтѣ ка съ пердѣ зпѣ сінгірѣ кввѣтѣ асвпра фпфіпцърї прак-тиче а ачелеаш. Еѣ adopѣ ачестъ пріпчіпіѣ ка пе зпвлѣ, пе каре Dzeѣ л'а промісъ оменімії фндатъ din легъпвлѣ сї, афлѣ фпсъ а фі ла локвлѣ съѣ ка съ факѣ аїчі брешкаре обсервъчуне ла ачea дескоперіре а Даві сепаторѣ б. де Шагана, пе каре о а фѣкѣтѣ преквт mi се паре фп 21. Іспіѣ. Екс. Са пе атвпчі аїентѣ — сеѣ челѣ пзцінѣ къ авеа ачелѣ фпцелесѣ — кѣткъ паціонеа ро-тъпъ din Трансільванія 'шіа оторсѣ фп а. 1848 егалітатеа de фрептврі кк съпцеле съѣ ші кк артеле. Еѣ требвє съ търтврі-сескѣ кк сінчерітате, ші Екс. Са ва шті біне, кѣткъ фп Тран-сільванія фндатъ ла фпчептвлѣ а 1848 егалітатеа de фрептврі а totvрорѣ паціонілорѣ, пріп вртаре ші а челеї ро-тъпне а фостѣ

пропагдатъ de кътъръ челелалте треї паціені din лібера лорð boin-
цъ, ші пріп үртаре къмкъ, спрѣ а къштіга очеа егалітате de
френчтврі, нѣ а footв de требвнцъ ка паціенеа рошнпъ съ апче
о сінгвръ артъ.”

Двъпът D. Йакаб квъртият сенатор въл б. Херберт din партеа Каринтия, комътъндъшви Дави опинионеа сенатор въл б. Нетрин о пентра пеницареа към губернаторъ Бъковине с'а десфийдатъ, ши арътъндъш към Каринтия дикъ а симдитъ тарі фолбосе din ексистинга във губернаторъ провинциалъ, de каро се теме форте ка съ нъ ле пъръ. (Се преа 'пделене de cine. Ped.)

Сенаторлар іштеп көпте Хартіг ән паре ръё, къ дыпъ че се реквюште къмъкъ іштепрівлъ фундатуарде тревзіңдъ пеапъратъ де о поэзъ реорганизацияне тоталь, апои пъпъ въпъ алъ се тутъ маі факъ скітвърі парціале, прій каре попоръло девінѣ ла ұлгріжаре, еаръ о сымъ де фашілій де але съртапілоръ оғічіаді се пынѣ ұп чеа маі таре гріжъ ші neodixnъ центръ екоистинга лордъ.

Сенаторылъ імп. А. de Мочони: „Ез тъ фівоіескъ къ проіектылъ комітетълъ (прівіторъ ма автопоміш ші губерніе провінціале) ші ділі іа ѿі де а фаде пъмаі пеіретапідісъ обсервъчніе къткъ, ділъ земареа таі тълторъ таніфесчні пътеросо але озінінії пъ-бліче ділъ Бжковіна, кареа се фівведенізъ атътъ пріп пеіцідіпі преа-гміліте кътръ Маіестатеа Са ші кътръ ділъ. Са ділъ. D. пре-реше-дінте алъ постру, кътъ ші пріп жэрпамістікъ, прекът ші пріп діл-пъртъшірі веніре міе, ші се паре къ фіккорпоръчніе Бжковінеі къ Галіція пічідекътъ ны ръспонде скопвлі ші къ е діконтра до-ріндеі челеі таі тарі пърці а локвіторілоръ. Амкеіндъ дін де-кіаръчніе попорітій ші дін реіпортъріле корпоръчнілоръ провін-ціале, аної Бжковіна ны оре пічі о съвеніре плькватъ дін ачелъ тішпі, не къндъ ачееаш ера вітіз къ Галіція. Ампредіврареа къткъ алта есте националітатеа локвіторілоръ Галіціеі ші алта еаръ а Бжковінеі, ділъ ны требуе пердатъ дін ведере. Ачеста къшпінеште мі се паре таі тълтъ де кътъ консідеръчніе фі-нандіале, таі вѣртосі къндъ есте ворыа пъмаі de 30—40 міл фіоріні таі тълтъ, каре с'ар къштіга пріп десятинареа губернії провінціале дін Бжковіна ші пріп фіккорпорареа еі къ Галіція, къндъ де алъ парте котерчілъ, індустрія ші агріклатіра дірії ар съфері пердєрі фіноемпітіоре. Ашea, ачестъ цérь де корбпъ съ фіѣ destinate а се фіккорпора къ о цérь, къ кареа ны арто-ниазъ ділтръ пітікъ. Престе ачеста політика зрушать де губерніи діла реіккорпорареа ділкоче а Бжковінеі къ Галіція ны а фоотъ пічідекътъ ділъ старе de а філіка ші odixni не локвіторії Бжко-вінеі. Пептракъ попорілъ а обсерватъ къ таре дірере съфлетé-скътъ, къткъ поструде таі де філікте але ачестеі нері се ділъ ділъ

(Barbados.)

Cronica straina

Мънортанда лъкърълоръ интегре не сileште а не църтври
дните маркиниле фантелоръ комплиите лъсъндъ я о парте кон-
сектвриле политиче din кроникъ, каре се факъ de присосъ, къндъ
извлечът ресултателе фантиче.

Еать пъсъчнпа Европп! Фрапца еші фадъ къ конгресвл
din Варшавия къ проектѣ de впѣ altѣ конгресъ алѣ Европеї, ѣп
каре съ се реглеле ші каска італіанп; Англія е de акордѣ ла
впѣ астфелѣ de конгресъ. Італія сіеште ла впіре, ка пе тім-
пвлѣ конгресвлї, съ аібъ фаптеле компліните ка Европа съ ле
реквпбскѣ de фапте. Пріпцвлѣ реценптѣ de Пресіа се ѣптьлнї къ
рецина Англіеї ѣп Кобленцѣ ші 'ші формвларъ політика че аѣ а
цинѣ фадъ къ евенімент ле каскаде ѣптревенітбр. Австрія а ре-
приватѣ аместеквлѣ Capdineї ѣп статвлѣ напалѣ ші Neаполе ші
шиа ресерватѣ воліція de а пъши кът ші къндѣ ва вреа ѣп
контра влаквлї революціонарів, ѣп контра прінципівлї свѣнітѣ
de ancenї. — Імператвлѣ Ресіеї, днпъ кът се скріе din Нет-
терсвргѣ, а зicѣ кътъ къртенї, къ с преа de ажпсъ акът къ
атътва neodixnpiші редебікн! —

***) Прівілеїврі ші konkordiє ? !**

P_{ud}

) № е **жп компетицда постръ а ждека, дектъ **жп**пърцёла de актъ е вън сеъ pea; се шtie **жп**съ ши decprе векеа **жп**пърцёлъ, къ кіаръ die-tele trancilbane din 1842 ши 1847 о афласеръ а ф. **жп** твлте привинге фортс pea. Nota Ped. —

шовіа нз тарце кз тін. прешедінте ші кз сыйтъ таре де үнен-
ралі, аша ұнвоіреа ұн Варшавіа е провлешатікъ кз прівіндъ ла
Прасіа сеð пітіл парціалъ. Кыткъ ші Ресіа ші Прасіа ар-
фі протестатѣ ұн контра прочедерел Capdinei фі пітіл скорпі-
тэръ, каре актъ се демпіт кз ачеса, къ с'аð фъкетѣ пітіл ре-
флексіоні ші овсервъчні, къ тóте, къ солалѣ din Тарінѣ алѣ Ресіеі
ділкъ тарце ла Варшавіа. Се артмезъ ділкъ ші се рекіамъ
факультадій. —

Італія інсъ атътѣ пріптр'юпѣ поð теторандъ ал гъвернадъ
кардинескъ кътѣ ші пріп жърпалістікъ ші проклаше аменіпцъ по
Европа кз зпѣ фокѣ рестарпъторій ші містітіорій, дікъ нз се ва
ұнвоі ла ұніреа ві тоталъ; де алѣ парте ұнсъ Рома ші Венециа
вор реніннаea deokamdatъ neatince, фіндкъ атътѣ Апглія кътѣ ші
Церманія де ачестѣ сватѣ; тогъші Гарібалді прокіамъ, къ ұн
Мартіе ұн прітъваръ ворѣ кътѣ італіапій імпвіл деаміпіе лібер-
тці: аноі Шатріа din Парио скріе, къ Гарібалді рещъне озпремъ
командантѣ алѣ Італіе, ка съ о прогътескъ по прітъваръ ла ор-
че ділпѣ.

Реңоле Віктор Емануелъ ажансе ла Kietti де үнді тарце
ұн Неаполе; артата лії а ажансдъ ұн Пеполі ла кътпвлѣ ліптеі.
Дін кътпвлѣ Ліптеі dela 11. нз се таі півлікъ ді кътѣ
деспре прегътірѣ ла асалтареа ші бомбадареа Гаетеі, үнді осі
артатъ Capdinezъ ші по таре. Ұн челеалте ұн Неаполе ферре
пептре апексаре ші Продиктаторға Палавічині прегътеште тобе
кз тілъ de ферѣ ла сакчедереа еі. Ұн Січіліа се фаче вотіса-
реа пептре апексаре ұн 21 Октябрь.

Рома е сквітіе де Французі ші се скріе, къ ші Латорісіер
а сосітѣ акоко ұн 14 Окт. — La Но інсъ ші Тічіно с'аð фъкетѣ
дісплесчні de анераре ұн контра півъчівпіе аменіпцътore din
партеа Австріеі, Чіалдіни, Квіарі, ші Drando — үнепролі — апъ-
ръ півъчівпіе ржнлї Но, еаръ ренітівлѣ Латартора ана Minchіо.
Ұн Франца се ұшладеште оштіреа кз 180 de міл сініпѣ пі-
ме de ресервъ ші проектыл де леңе пептре ачеста се афъ ұн
консілівлѣ де статѣ. —

Ұн 19. Ліптеі ла Ісірніа ұнтре Піемонтеі ші Neapolitanі,
750 үріоніері ші доі үнепролі къзіръ ұн тілпіле піемонтеілор.
Гарібалдіані ал ұнтратѣ ұн Капва. Віктор Емануелъ е ұн Ісірніа.

Кончесівпіе аєстріаче ші denmirea кав. Benedek de гъвер-
наторғ алѣ Венециаі се прівеськѣ ұн Тарінѣ ка пеште сімптоме
de дісплесчні ресевеліче din партеа Австріеі. Capdinia ұндоіеште
мессріле de артаре; 40 баталіоне de гвардіе націоналъ се то-
білісезъ, алте баталіоне регуларате се педікъ ші dela Етісне din
Франца се адекѣ 50 тіл пішті. Трнеле італіче ліпгъ Minchіо ші
По с'аð ашезатѣ ұн кортедѣ де еарпъ.

Ресіа ұнші рекіамъ соалѣ сеð dela Тарінѣ; Capdinia пі-
шеште ұнпайтѣ.

ЦЕАРА РОМЪНЕАСКЪ ші МОЛДАВІА.

Бзкврещті. Домпял Ромъніеі се рентброе din къльторіа
фъкетѣ de Константінополе, үнді фі прімітѣ ка үпѣ съверапѣ ші
din партеа овалтапвлѣ фі декоратѣ кз опдінвлѣ Mezidie ші кз о-
саїс преціосъ, Світа Мъріеі Cale ұн къльторіе, че стете din
DD. Negri, прессажтапвлѣ Ромъніеі ұн Константінополе, каре i
емісе ұнпайтѣ ла Галаці, D. Ст. Голескѣ прешедінтеле комісіонеі
чентrale; D. D. Гіка вічепрещ. Адаппірі, үнепр. N. Голескѣ. D.
Стееге, D. Херескѣ шчл. ұнпкъ се реінтброе ұн парте таре ші
актъ се аштеппѣ кз твлѣ ұнкордаре, ка че ва фі фронтіфікатѣ
ачеста вісітѣ ұн тітпіл ачештіа, къндѣ се кавтѣ аліапделе кз Із-
тінапреа ші се факѣ ұнтраліе съверапіорѣ атътѣ de dece.

— Dn. Вапгеліе Zana din Бзкврещті с'а етернатѣ пріп
дінівпераа үнелі съме de 5000 de галліні ла министерів, спре а
серві de капіталѣ пептре літба ші лігература ғомънѣ а патріеі
сале адоптіве. Ексептіл de имітатѣ de тоці иѣтпітенії,
каріл ұнтрзіе атътѣ de твлѣ кз ғандареа үнелі ғліверсітѣці па-
ціонале. — *Sera poenitentia in fundo!* —

МАІ НОð. Варшавіа, 22. Октябрь. Маі. Са ұнперателъ
Австріеі ажансе не la 4½ брѣ дінпѣ прѣпнѣ кз таре сыйтъ аїчі
ші фі ұн къртеа тренгліе de кътѣ ұнпер. Ресіеі прімітѣ; ұтей
Міппераді ұнтр'о каретъ порнірѣ ла Лашенка, ұн. Австріеі ұн
зілформъ ресескѣ, алѣ Ресіеі ұн австріакъ.

Съ не рекіамъ.

Сын 12 брѣ din піпте; ұн дікврсвлѣ трекхелорѣ 36 брѣ
ұнкъ нз аврътѣ окасівпіе съ азітѣ сеð съ чітімѣ опініопеа ni-
menti deспре патвра грандіоселорѣ евзпітінте din 20. Октябрь
а. к. Дечі съ не рекіамъ, съ дітѣ крэзътаптѣ кіарѣ пітіл
жадекъдіи постре пропріе, съ не ұнтребтѣ пітіл кътѣлѣ
пострѣ пітіл де пічі о пірере стріпінъ.

Че с'а ұнтръплатѣ кз поі ромънї ұн ачей 11 an din үртѣ?
Се търтѣріоітѣ ұн кътѣлѣ къратѣ: Націопеа пострѣ ұнтрёгъ з
тревгітѣ се ұтбле неконтенітѣ ла о шкілѣ, ұн каре фі трак-
татѣ аопрѣ, ұнсъ спре фіосівѣ еі ұн шаі твлѣ прівінде пе-
діонпіставерѣ. Ачела каре пітіл кредѣ тіе, съші імпінде пе
ротънѣ dinainte de 11 an, че фъръ ачеста шкілѣ de о еоп-
ріпцъ преа діреросъ, ұнсъ пілінъ de ұнвъцѣтѣрі салтаре.

Ші кз че атѣ петрекутѣ поі ачесте б ліпі din үртѣ? Съ
спіпетѣ өаръші адевервлѣ лімпнеде ші кз тотвлѣ пе фадъ: леамъ
петрекутѣ ұнтре фіркѣ ші сперапцъ, тортураді греѣ de о пікред-
дере першапентѣ, кътѣрѣ компатріоітѣ, кътѣрѣ гъвернадѣ
de атѣ пічі, кътѣрѣ репресентапції націоналѣ ті — че е таі твлѣ,
кътѣрѣ поі ұншіпіе.

Еаръ астѣзі, аша астѣзі, тетереа пострѣ діспірѣ, спе-
рапца пострѣ се префѣкѣ ұн контвіківпіе, еаръ пікредедеа —,
ох ачеста ұнкъ се ұнпвіціпѣ фортѣ, ұнкътѣ ea нз таі ұнкапе
ұн программа пострѣ ка парте а еі пріпчіпаль.

Астѣзі націопеа ғомънѣ din Трансільваніа есте дікіратѣ
пріп съверапвлѣ сеð деодатѣ кз тóте челеалте попорѣ de та-
іоренъ!

Астѣзі ругъчніе de апі 70 *) алѣ піріпцілорѣ поштрї с'а
ұнпінітѣ; de актѣ ұнпайтѣ репаосвлѣ лорѣ ұн сінвѣ l'ї Аврамѣ
нз се ва таі тврбга.

Астѣзі Мареле Пріпчіпатѣ Трансільваніа о дікіратѣ перево-
каверемінте de агтономъ.

Астѣзі сортеа пострѣ е датѣ ұн тѣніе пострѣ! —

Дечі, съ не рекіамъ кз пріпденда ші кътпвлѣлѣ demп
de о націопе шаторъ.

Се стдіемѣ ші се петрэндемѣ ұнцелесвѣ імпортантѣ алѣ
півлї өевпітпѣтѣ історікѣ, алѣ поғелорѣ пріпчії de
дірептѣ півлікѣ копріпсе ұн Diploma імперіалѣ din 20.
Октябрь. —

Съ не пітѣрѣтѣ: ұнцелесвїца жърістікѣ ші de статѣ,
челеалте капачітѣці съперіоре ші пе челе de тіжлакѣ. —

Съ не пітѣрѣтѣ: не ғомънї de канѣ ші de initio, ка ші
не чеі карії се кътпінъ; съ ұнтръцошѣтѣ пе чеі din тѣ, се
компітітітѣ честорѣ din үртѣ; съ нз вътътътѣ кз пітікѣ пе
підінії ренегації; пітѣ фі къ ұнкъ еі се ворѣ алеңе ғліпі патрі-
оії, фъръ ка съ таі пітѣ фі ғліпі ғомънї; ұн тогъ қасылѣ Ұн-
незеіл өеї ерте. —

Съ не регъламѣ ші предзітѣ пропріетъціе de пітѣптѣ ші
алтеле, се ведемѣ каре үнді neamѣ піскютѣ ші үнді атѣ
кредектѣ.

Съ компітѣтѣ, кътѣ ұнтріевдівпіе пітѣскѣ ғомънї.

Леңеа електоралъ каре ва се віе, есте деокамдатѣ честі-
впіе пострѣ de віеда.

Чине ва фі алегъторѣ, чине алесѣ, ұн кошпа тікъ ші таре,
ұн діетѣ ші ла оғічігірѣ? —

Каре ворѣ фі қалітціде чеरвте dela алегъторі ші а'ецивері,
кътѣ ва фі чепсвѣ лорѣ? —

Нз қашва дефішерәа ачелора ва deninde пітai de!a капч-
ларівѣ? — Ноi из кредемѣ ачеста.

Еаръ літба, аша, літба дескатерілорѣ ші а оғічіолателорѣ?
Inagigrarea eі deninde ұнтрѣ чеरвте dela алемѣ ұнцелесвѣ алѣ
diplomе iшперіале пітai dela поі. —

Еатъ честіні вітале, еатъ тогъ атътәа проре de таторітате
пептре үпѣ попорѣ.

Спре а ұнлеспі а лорѣ declegare, стрінса ретъперае ұнтрѣ
термінї ғагалітції, o дісчіпінѣ апрыгъ, фъръ каре оріче органі-
заціопе ар фі пітіл о атъціре de cine, ші — ероіка l'їпъдаде
de орікаре інтересѣ ұн парте че ар інспіра үпѣ фаталѣ ғоісшѣ,
съптѣ ассолютеле kondіціопе каре се чеरвте dela ғомънї.

Ачеста е программа пострѣ пептре актѣ. —

Ачелѣ ғомънѣ каре къпіште алта таі са!таръ, къръндѣ съ
еъсъ ла кътпінъ кз діпса.

Zerpeшті, ұн 26. Октябрь 1860.

Г. Баріц.

*) Supplex libellus valachorum Transilvaniae, Claudiopoli 1791.

Кърсвріле ла ғарсъ ұн 26. Октябрь к. п. стаі ашea:

	Вал. агст. фр. кр.
Галвіпі ұнтр'ертешті	6 32
Ағсевргѣ	113 25
Акциїле вапкждѣ	751 —
“ кредиты	171 —
Ліппрѣтѣлѣ націоналѣ	76 —
Овдігацийе металіче екі de 5 %	65 —
Десъчіпареа, овдігацийе Apdealылѣ	— —
Корона	— —